3RP Üç Aylık Bülten

3RP Türkiye

Sayı #1, Ocak - Mart 2026

Öne Çıkan Gelişmeler

İran–Türkiye Hareketleri

- Bölgesel gerilimlerle birlikte 60.600 giriş | 46.000 dönüş *(28 Şubat–30 Mart)*
- Hareketler **kriz öncesi seviyelerin altında, kısa süreli ve mevsimsel** nitelikte.
- **~1 hafta** içinde dönüşlerde artış, **ileri yönlü bir yer değiştirme eğilimi yok.**
- **Kapıköy, Gürbulak ve Esendere** sınır kapıları faal durumdadır.
- Ulusal hazırlık çalışmalarına **Göç İdaresi Başkanlığı** liderlik etmekte; **UNHCR** ise ortaklarla birlikte sınır izleme, koordinasyon ve bilgi yönetimi çalışmalarını desteklemektedir.

Suriye'ye Gönüllü Geri Dönüşler

- 9 Aralık 2024'ten bu yana 626.212 gönüllü geri dönüş *(16 Şubat 2026 itibarıyla)*
- **UNHCR** tarafından gözlemlenen 479,000+ gönüllü geri dönüş görüşmesi *(Mart 2026 itibarıyla)*
- **UNHCR; 25 İGİM'de (22 il), İstanbul ve Ankara havalimanlarında, İstanbul Arnavutköy GBM'nde ve güneydoğudaki 5 sınır noktasında** geri dönüş eğilimlerini izlemektedir.
- Gönüllü geri dönüşler 6 aktif sınır kapısı üzerinden devam etmektedir (Cilvegözü, Yayladağı, Öncüpınar, Karkamış, Akçakale, Çobanbey).
- **Zeytindalı** sınır kapısı 18 Mart'ta kapanmıştır.

Operasyonel ve Stratejik Gelişmeler

YSUY Güncellemeleri & Sosyoekonomik Eğilimler

YSUY Sonrası Dağıtım İzleme (PDM) Bulguları

- Son SUY PDM bulguları; istihdamdaki düşüş, alım gücündeki azalma ve borçlanmanın artmasıyla birlikte **ekonomik kırılganlığın arttığını** göstermektedir.
- Hanelerin artan bir bölümü **Minimum Harcama Sepeti'nin (MEB) altında** kalmaktadır.
- **Gıda tüketimi** zorlanırken, **sağlık ve eğitime** yönelik harcamalarda azalma gözlemlenmiştir.
- Borçlanma ve temel harcamaların azaltılması dahil olmak üzere **olumsuz başa çıkma mekanizmaları** etkili olmaya devam etmektedir. Bu bağlamda YSUY, acil ihtiyaçların karşılanması açısından kritik önemini sürdürmektedir.

Kızılaykart Programları Transfer Tutarı Artışları (Ocak 2026 itibarıyla geçerli)

- **Sosyal Uyum Yardımı (SUY):** 500 → 750 TL
- **Tamamlayıcı SUY (T-SUY):** 700 → 1,050 TL; ağır engelli ek ödemesi: 2,700 → 4,050 TL
- **Yabancılara Yönelik Şartlı Eğitim Yardımı (YŞEY):**
  - **İlköğretim:** 90 → 270 TL (erkek) | 100 → 300 TL (kız)
  - **Ortaöğretim:** 130 → 390 TL (erkek) | 150 → 450 TL (kız)

Nakit ve Kupon Yardımı (CVA) Güncellemeleri

Çok Amaçlı Nakit Yardım (MPCA) Kılavuzu

• **CBI TWG**'in güncellenmiş **Şubat 2026 MPCA Kılavuzu** yayımlanmış olup, nakit yardım transfer tutarlarının hesaplanmasına yönelik **standartlaştırılmış bir metodoloji** sunmaktadır.
• Amaç ortaklar arasında uyumlu hedefleme ve önceliklendirme süreçlerinin güçlendirilmesidir.

Mükerrerlik Önleme Çalışmaları

• Kurumlar arası **CVA Mükerrerlik Önleme Platformu**, ortakların **faydalanıcı listelerini şifrelenmiş veriler kullanarak güvenli şekilde karşılaştırmalarına** imkân sağlamaktadır.
• **100+ mükerrer kayıt → 2025–2026 kış hazırlık müdahalesi** kapsamında **engellenmiştir**.

Sağlık Hizmeti Katkı Payı – Mevzuat Güncellemesi

• 28 Kasım 2025'te Resmî Gazete'de yayımlanan **Geçici Koruma Yönetmeliği** değişikliği ile, **geçici koruma kapsamındaki bireyler için sağlık hizmeti katılım payı** uygulanmasını öngören ve daha önce uygulamaya geçmeyen 2019 tarihli hüküm yürürlüğe girmiştir.
• **1 Ocak 2026 itibarıyla, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin,** uluslararası koruma başvuru sahiplerine benzer şekilde katkı payı ödemesi gerekmektedir.
• Koruma mekanizmaları kapsamında, ödeme gücü bulunmayan bireyler **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı–Göç İdaresi Başkanlığı mekanizması** aracılığıyla tespit edilmekte ve ödemeleri SYDV'lerin Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu üzerinden karşılanmaktadır.

Ortaklıklar ve Etkileşimler

Özel Sektör Etkileşimi

• **UNHCR** ve **Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD)**, **mültecilerin ekonomik dayanıklılığını ve istihdama erişimini güçlendirmek**, aynı zamanda **Suriye'deki istihdam fırsatlarını** değerlendirmek amacıyla 12 Şubat tarihinde bir **iş birliği anlaşması** imzalamıştır.

UNHCR ve MÜSİAD Arasında İş Birliği Anlaşmasının İmzalanması

Kapsayıcı İstihdam ve Piyasa Bağlantıları

Kapsayıcı İstihdam Üzerine İş Dünyası Diyaloğu

• **UNHCR, SURIAD** ve **IFC-UNHCR Ortak Girişimi** ile birlikte, iş gücü piyasasına kapsayıcı erişim ve piyasa bağlantılarını geliştirmek amacıyla özel sektör, uluslararası finans kuruluşları ve ortakları bir araya getiren *Kapsayıcı İstihdam ve Piyasa Bağlantıları İçin İş Dünyası Diyaloğu* toplantısını *(11 Şubat)* düzenlemiştir.
• Görüşmelerde **mevzuat çerçevesi, hareketlilik kısıtları, finansmana erişim ve kayıtlı istihdama geçiş konularındaki zorluklar** ele alınmış; sistemli bir özel sektör etkileşimine duyulan ihtiyaç vurgulanmıştır.

Türkiye'deki Suriyeli İş Dünyasına İlişkin Bulgular

• **SURIAD**'ın *Türkiye'deki Suriyeli Yatırımlar: Bekleyiş ile Geri Dönüş Arasında* raporu yayımlanmıştır.
• **Türkiye'de faaliyet gösteren 15.437 lisanslı Suriyeli sermayeli şirket →** imalat ve ticaret (deri, tekstil, mobilya, otomotiv) ile gayrimenkul ve inşaat sektörlerinde yoğunlaşmaktadır.
• **İstanbul'da 42 Suriyeli iş insanıyla anket** gerçekleştirilmiştir.
• Suriye'ye yönelik yatırım planlarının; hukuki, finansal ve altyapısal zorluklar nedeniyle sınırlı kaldığı ve bu durumun **"bekle ve gör" yaklaşımına** yol açtığı belirtilmiştir.

Genel Görünüm: Yatırım Eğilimleri ve Bölgesel Bağlantılar

• Suriyeli işletmeler, Türkiye'nin istikrarı ve gelişmiş altyapısı ile Suriye'deki fırsatlardan yararlanarak, giderek daha fazla **birbiriyle ilişkili Türkiye-Suriye piyasalarında** faaliyet göstermeyi ve **sınır ötesi bağlantılar** kurmayı değerlendirmektedir.

• 3 temel eğilim öne çıkmaktadır: Türkiye'de kalmak, Suriye'ye taşınmak veya her iki piyasada eş zamanlı faaliyet yürütülen **ikili bir işletme modeli** benimsemek.

• İşletmelerin %5'i tamamen taşınmış, %60'ı ise faaliyetlerini kısmen kaydırmıştır. Katılımcıların %41'i önümüzdeki 1-3 yıl içinde tamamen taşınmayı planlarken, %14'ü tamamen Türkiye'de kalmayı öngörmektedir.

• Suriye'ye yönelik yatırım ilgisi ağırlıklı olarak **inşaat, ithalat/ihracat, hafif imalat ve hizmet sektörlerinde** (eğitim, mesleki eğitim ve dijital hizmetler dahil) yoğunlaşmaktadır.

• 3 olası senaryo

1) Kırılgan Devamlılık: Türkiye'de sınırlı genişleme, Suriye'ye kayda değer yatırım kayması olmaması
2) Seçici Toparlanma (olası): Suriye'de kısmi ve sektöre özgü yatırımlar
3) Organize Atılım (yüksek gereksinimli): Büyük reformlar sonucunda Suriye'ye büyük ölçekli yatırım transferi

Koordinasyonda Öne Çıkanlar

Öne Çıkan Ortak: MSYDD

Mülteci ve Sığınmacılar Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (MSYDD), başta Sultanbeyli Belediyesi olmak üzere güçlü ortaklıklar aracılığıyla mültecilere ve ev sahibi topluma yönelik kapsayıcı ve çok sektörlü hizmetler sunmakta olup 47.353 kişiye ulaşmıştır.

Planlanan Girişim: Gençlik Liderliğinde Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Hakları (SRHR) ve TCDŞ Müdahalesi

• Gençlerin katılımı yoluyla SRHR erişimini artırmayı ve TCDŞ müdahale kapasitesini güçlendirmeyi amaçlayan 24 aylık proje.
• Temel hedefler:
  • 840 hassas durumdaki kişiye yönelik **SRHR ve TCDŞ farkındalık oturumları**
  • 60 mülteci gencin eğitilmesini ve 375 üniversite öğrencisi, 240 erkek ve 100 kıza birebir mentorluk yoluyla ulaşılmasını hedefleyen gençlik liderliğinde mentorluk modeli
  • 95 TCDŞ mağduruna vaka yönetimi ve yönlendirme desteği
  • 1.385 kişiye hijyen kiti dağıtımı
  • Ölçeklendirmeyi desteklemek amacıyla 10 kamu kurumu ile iş birliği

3RP Ağ Kurma ve Ortaklık Fuarı

• 3RP Ağ Kurma ve Ortaklık Fuarı'nın (4 Aralık 2025, Ankara) **Etkinlik Sonrası Raporu** Şubat 2026'da (EN/TR) yayımlanmıştır.
• Fuarda farklı paydaşlardan **yaklaşık 200 katılımcı** bir araya gelmiş; yerel girişimlerin görünürlüğü aracılığıyla stratejik diyalog ve ortaklıklar güçlendirilmiştir.
• Rapor, temel çıktıları özetlemekte ve **20 ortak ile 5 3RP sektöründen iyi uygulama örneklerine** yer vermektedir.
• İlave materyaller ve sergi içeriklerine özel etkinlik internet sitesi üzerinden erişilebilmektedir.